Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondu pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anu 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovu:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtu şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 45. Braşovŭ, Duminecă, 27 Februarie (11 Martie) 1888.

Braşovŭ, 26 Februarie a. c.

Reproducemŭ mai josŭ în traducere fidelă unŭ articulŭ de fondŭ apărutŭ în fóia oposiţională maghiară „Pesti Naplo“ Nr. 39 dela 8 Martie a. c., sub titlulŭ „*Statŭ şi naţionalitate*“, care este fórte caracteristicŭ şi interesantŭ, pentru că atinge durerósa cordă a situaţiunei, în care se află de presentŭ atâtŭ oposiţiunea maghiară câtŭ şi naţionalităţile nemaghiare faţă cu partida dela putere.

Articululŭ din vorbă este scrisŭ din incidentulŭ alegerii întêmplate în Caransebeşŭ şi a atitudinei deputaţilorŭ aleşi d-nii Doda şi Popovici faţă cu dieta ungară, şi a enunciaţiunei d-lui Dr. Alexandru Mocsionyi, prin care aprobă acéstă atitudine.

Vorbesce fóia oposiţională ungurescă şi de pasivitatea Românilorŭ, pe care neapĕratŭ o desaprobă din punctulŭ ei dn vedere, dér vorbesce şi de purtarea naţionalităţilorŭ faţă cu guvernulŭ şi cu oposiţiunea maghiară, şi ajunge la resultatulŭ că, decă oposiţiunea maghiară nu póte rĕsturna guvernulŭ actualŭ şi sistemulŭ sĕu ruinătorŭ pentru intregŭ poporulŭ şi pentru tótă ţera, causa este atitudinea politică a naţionalităţilorŭ.

Naţionalităţile, dice „Pesti Naplo,“ alegŭ totŭ guvernamentalĭ, adauge însĕ în modŭ fórte semnificativŭ, că mai punŭ şi candidaţĭ de ai lorŭ naţionalĭ, dér aceştia de regulă cadŭ; mai imputá apoi că o parte din ele facŭ pasivitate.

La acea însĕ, că cum se'ntêmplă tóte aceste lucrurĭ, „Pesti Naplo“ nu'şĭ dă nicĭ macar silinţa de a se gândi, aşa încâtŭ se pare că voesce sĕ arunce vina totŭ numai asupra naţionalităţilorŭ, fără însĕ a cerceta, decă nu cumva la tóte acele apariţiunĭ dureróse pórtă vina şi oposiţiunea ungurescă. Se mărginesce numai a susţinè pe temeiulŭ faptelorŭ petrecute, că nu naţionalităţile suntŭ acelea, care nu se potŭ fericĭ din causa oposiţiunei maghiare, ci din contră acésta nu se póte ferici diu causa naţionalităţilorŭ. Despre aceea, că cum a ajunsŭ parte mare din alegĕtorii naţionalităţilorŭ la discreţiunea celorŭ dela putere şi a sistemului lorŭ de guvernare monstruosŭ, „Pesti Naplo“ nu ne scie spune nimicŭ, cu tóte că era aprópe de mintea omului de a chibzui, decă nu cumva oposiţiunea maghiară, prin aceea că a sprijinitŭ totdéuna în modulŭ celŭ mai fanaticŭ tóte mĕsurile luate spre a paralisa desvoltarea de sinestătătóre a naţionalităţilorŭ, în viéţa publică nu mai puţinŭ ca şi pe terĕmulŭ culturalŭ, a contribuitŭ la miserabila stare de lucrurĭ, care l'a făcutŭ pe d-lŭ Tisza absolutŭ stăpânŭ peste cele mai multe comitate locuite de naţionalităţĭ.

Ridicatu-şi-au vr'odată oposiţionalii ungurĭ din dietă vocea întru apĕrarea dreptăţii, când a fostŭ vorba de a se introduce şi în Ardealŭ legea electorală mai liberală din Ungaria şi când s'au auditŭ plângerile naţionalităţilorŭ despre artificiósa împărţire a cercurilorŭ electorale, făcută cu scop de a paralisa alegerea celorŭ de naţionalitate nemaghiară?

Când s'a modificatŭ legea municipală introducêndu-se sistemulŭ administrativŭ de adĭ, care eschide în modŭ artificialŭ cuvenita representare a nemaghiarilorŭ şi se deschide pórta maiorisării lorŭ prin ómenii dela putere, ridicatu-şi-a vocea oposiţiunea maghiară? Protestat'a ea în contra nedreptei arondărĭ a municipiilorŭ esecutată totŭ în acelaşĭ scopŭ? Făcut'a ea câtŭ de puţinŭ spre a delătura causele carĭ au datŭ nascere pasivităţii Românilor ardelenĭ, pe care o regretă aşa de multŭ „Pesti Naplo?“

Nicĭ pomenire de tóte acestea. Din contră amŭ vĕdutŭ pe cei din tabĕra lui „Pesti Naplo“ totdéuna alăturĭ cu guvernamentalii când s'a tractatŭ de vr'o restricţiune îndreptată în contra lorŭ şi când au fostŭ acusate pe nedreptŭ că arŭ avè nisuinţe duşmane esistinţii statului.

Cum puteu sĕ s'aştepte dér în asemenĭ împrejurărĭ oposiţionalii ungurĭ, ca sĕ se fericéscă cu ajutorulŭ naţionalităţilorŭ, când ei au lucratŭ, ca şi guvernamentalii, totdéuna în contra acestorŭ naţionalităţĭ?

Tristŭ lucru, decă oposiţionalii ungurĭ recunoscŭ importanţa sprijinului din partea naţionalităţilorŭ nemaghiare pentru îndreptarea relelorŭ ce bântue adĭ statulŭ, dér nu potŭ produce altă dovadă de comunitate cu ele decâtŭ asuprirea ce trebue sĕ o îndure şi unii şi alţii din partea sistemului monstruosŭ de adĭ!

Dér şi în acéstă asuprire, de care vorbesce „Pesti Naplo“, elŭ însuşĭ recunósce că nu este deplină egalitate. Elŭ dice adecă într'unŭ locŭ, că principiulŭ guvernului, după care „statulŭ este alŭ lui şi alŭ partidei sale“, şi că orĭ-şi-care, decă nu e guvernamentalŭ, sĕ fiă scosŭ din viéţa publică şi sĕ nu se împărtăşéscă de folósele statului nicĭ se pótă valora pe tĕrêmulŭ socialŭ, a produsŭ o amărăciune, care'i face pe nemaghiarĭ sĕ crédă, că ei suntŭ scoşĭ din monopolulŭ statului numai fiindŭ că suntŭ nemaghiarĭ şi suntŭ declaraţĭ de guvernŭ ca „panslavĭ“, „dacoromânĭ“ şi „omladiniştĭ“.

Va sĕ dică este o deosebire între Maghiarii din oposiţiune şi între Nemaghiarĭ în punctulŭ asupririi, şi „Pesti Naplo“ îşĭ restórnă numai tóte „bunele“ sale intenţiunĭ, ce parŭ a licări icĭ-colo printre şire, când recomandă guvernului a câştiga pe fruntaşii naţionalităţilorŭ dându-le titlurĭ şi nemeşugurĭ, şi numindu-i magnaţĭ, cum dice că ar fi trebuitŭ sĕ facă cu d-lŭ Mocsonyi.

Nu'nţelegemŭ, cum ar putè în asemenea casŭ sĕ se îndrepteze greşala de care vorbesce fóia ungurescă şi naţionalităţile sĕ pótă ferici oposiţiunea maghiară, când guvernulŭ ar urma sfatului ei şi când i-ar succede a câştiga astfelŭ pe toţĭ fruntaşii naţionalităţilorŭ, carĭ arŭ fi chemaţĭ a contribui prin oposiţiunea lorŭ neînduplecată la acea fericire.

Noi nu credemŭ, că „Peşti Naplo“ n'ar vedé paradoxulŭ în care se 'ncurcă cu afirmările sale, din contră trebue sĕ credemŭ, că alte sunt durerile sale, dér aluatulŭ din care suntŭ plămădiţĭ fruntaşii naţionalităţilorŭ e cu multŭ prè bunŭ, decâtŭ ca sĕ pótă servì spre alinarea lorŭ.

Demisionarea ministerului Brătianu.

In întrunirea ce au ţinut'o membrii maiorităţii camerei şi senatului românŭ Marţa trecută, d-lŭ Ionŭ *Brătianu* arătă într'o vorbire causele ce-lŭ facŭ sĕ se retragă dela guvernŭ. Intre altele dise:

....Mulţĭ m'au întrebatŭ de ce mĭ-am datŭ demisiunea.

La rêndulŭ meu dicŭ acestora, că, până când nu vorŭ purta şi ei sarcina şi rĕspunderea pe care am purtat'o eu doisprediece anĭ în timpulŭ şi în condiţiunile cele mai grele, nu au dreptulŭ a mĕ acusa, că mĭ-am datŭ demisiunea.

Dér afară de consideraţiunĭ personale, sĕ judecămŭ lucrurile omenesce.

Cei carĭ stau afară din guvernŭ au ilusiunĭ despre cei ce suntŭ la guvernŭ şi cu timpulŭ le pierdŭ. Aşa şi cei carĭ suntŭ la putere pierdŭ multe din ilusiunile ce au avutŭ când au luatŭ cârma afacerilorŭ publice. Lipsa de ilusiunĭ însĕ face de scadŭ puterile ce le aveau la începutŭ.

Ca cestiune generală voiu dice, că de unŭ omŭ, care a statŭ prea multŭ la putere, i se urăsce lumei. Acesta este simţĕmêntulŭ generalŭ pentru ómenii, de altă talià, cum suntemŭ noi. Aduceţi-vĕ aminte de Aristidŭ celŭ dreptŭ din Grecia, care a fostŭ datŭ judecăţei ca sĕ fie espatriatŭ. Espatriarea se făcea prin votulŭ cetăţenilorŭ scrisŭ pe o scoică. Unŭ omŭ din poporŭ înainteazá cu o scoică spre Aristidŭ, pe care nicĭ nu'lŭ cunoscea, şi'i dice: scrie că sĕ fie espatriatŭ. Aristidŭ îlŭ întrebă: Dér ilŭ cunoscĭ, şi şcĭ causa? Nu, rĕspunde elŭ, însĕ mi s'a urîtŭ de dênsulŭ că totŭ audŭ că elŭ este Aristidŭ celŭ dreptŭ.

E bine ca după doisprediece anĭ de putere sĕ mĕ retragŭ. E bine ca lumea sĕ se încredinţeze, că nu orîce idealŭ iute şi uşorŭ se realiséză şi că unele lucrurĭ se potŭ face şi că altele nu se potŭ îndeplini. Nu e rĕu decĭ sĕ vină şi alţii sĕ urmărescă idealulŭ ce-lŭ are ţera, ca lumea sĕ se convingă, că şi ei facŭ greşelĭ, că şi ei nu-lŭ potŭ atinge pe deplinŭ.

Am simţitŭ necesitatea de a mĕ retrage dela guvernŭ, căcĭ acei ce-şĭ pierdŭ ilusiunile îşĭ pierdŭ şi puterile şi trebue sĕ vină sĕ lucreze alţĭ ómenĭ cu ilusiunĭ nouĕ.

Aţĭ mai vedutŭ apoi câte pasiunĭ s'au desfăşuratŭ în timpulŭ din urmă.

Căcĭ d-vóstră sciţĭ, că atuncĭ, când omulŭ sufere, elŭ aruncă tótă vina suferinţei sale pe cei dela putere. Te lovescĭ şi de o masă şi totŭ îţĭ vine sĕ te întorcĭ sĕ daĭ cu pumnulŭ în ea, dér încă când ai înaintea d-tale ómenĭ? Patimele au devenitŭ cu atâtŭ mai inverşunate, cu câtŭ la noi ne-amŭ deprinsŭ în totd'auna de a arunca în tóte vina asupra guvernului.

Şi toţĭ aceştĭ inverşunaţĭ, toţĭ aceştĭ pasionaţĭ au întreprinsŭ o campania crâncenă în tótă ţera în potriva mea, zugrăvindu-mĕ ca pe unŭ jăfuitorŭ şi unŭ tiranŭ.

Bine este ca sĕ facemŭ sĕ mai dureze o asemenea stare de lucrurĭ înveninată? Nu, de sigurŭ. Nu e bine nicĭ pentru interesele generale ale ţĕrei, ca străinii sĕ vĕdă la ce gradŭ de agitaţiune au ajunsŭ spiritele în ţĕră...

Retrăgêndu-mĕ dela putere spiritele se vorŭ linişti, ér noi ne vomŭ continua a ne face datoria şi a nu ne lăsa pe lene.

V'aţĭ întrunitŭ aci ca sĕ scimŭ cu toţii ce trebue făcutŭ în aceste împrejurărĭ grele. Am luatŭ cuvêntulŭ ca sĕ vĕ spunŭ şi eu părerea.

Am declaratŭ deja principelui Ghica când l'am vĕdutŭ pierdêndŭ credinţa în formarea unui nou cabinetŭ; i-am disŭ: sĕ-ţĭ iasă din gândŭ că nu vei putè alcătui unŭ ministerŭ, căcĭ eu nu mai pot reintra. Reintrarea mea ar fi o comedie şi aşĭ putè lipsi ţĕrei şi regelui de bună cuviinţă. Trebue sĕ ajungĭ la scopŭ, căcĭ ai fostŭ totdéuna Românŭ bunŭ şi ţĭ-ai îndeplinitŭ datoria cătră ţĕră. Noi toţĭ îţĭ vomŭ da sprijinulŭ. Sĕ nu dicĭ „nu se póte“, căcĭ acestŭ cuvêntŭ ar trebuĭ ştersŭ din dicţionarulŭ nostru politicŭ. De nu vei face totŭ pentru a reuşi s'ar putè întêmpla ca minoritatea sĕ vină la ministerŭ. Acésta ar fi ceva cu totulŭ neconstituţionalŭ, când majoritatea póte guverna. Dér decă minoritatea ar veni acum la putere, cu tóte patimele ei, aşa nepotolite cum ele suntŭ, fără ca sĕ alégă neghina din grâu, s'ar întêmpla de sigurŭ o catastrofă. Când s'au făcutŭ alegerĭ, carĭ au datŭ o maioritate guvernului, şi când minoritatea ar fi chemată la putere şi ar voi sĕ isbutéscă în alegerĭ cu orĭ-ce preţŭ — şi o va face — nu vedeţĭ ce vĕrsărĭ de sânge s'ar întêmpla?

Şi nu vedeţĭ, că prin acesta s'ar compromite regimulŭ parlamentarŭ în România?

Şi bine ar fi, ca acésta sĕ se întêmple tocmai în momentulŭ când póte va isbucni resbelulŭ? Căcĭ orĭ-ce ar face conducĕtorii statelorŭ celorŭ marĭ pentru a'lŭ impedeca, resbelulŭ totŭ póte isbucni dintr'unŭ momentŭ într'altulŭ, căcĭ adesea elŭ depinde de evenimente neprevĕdute.

Ei, bine ar fi ca resbelulŭ sĕ ne găséscă în lupte intestine şi desbinărĭ? Puterile de apĕrare ale ţĕrii nu arŭ fi slăbite şi chiar nimicite? O catastrofă internă e de ajunsŭ pentru ca sĕ sdrobéscă cu desĕvêrşire finanţele nóstre, căcĭ creditulŭ nostru e constituitŭ abia de ierĭ, şi fără finanţe nu póte face nicĭ o ţĕră faţă în împrejurărĭ grele.

Totulŭ decĭ ne îndémnă sĕ ne facemŭ datoria şi sĕ dămŭ sprijinulŭ nostru principelui D. Ghica, după cum elŭ nĭ-a datŭ sprijinulŭ său în timpŭ de 12 anĭ...

Putemŭ avè tótă încrederea în Principele Ghica, căcĭ elŭ nu e de erĭ... Sĕ-i dămŭ decĭ totŭ sprijinulŭ. Guvernulŭ dispunêndŭ de o maioritate puternică, va impune oposiţiei, orĭ câtŭ ar persista dênsa în calea rătăcită pe care a apucat.

Principele Ghica a rĕspunsŭ următorele:

Sciu mulţĭ din D-v. câtŭ m'am temutŭ de momentulŭ fatalŭ la care am

ajunsŭ și de câte orĭ am conjuratŭ pe d. Brătianu sĕ nu părăsescă puterea.

Eu credŭ, că atuncĭ, când unŭ bărbatŭ a sĕvêrșitŭ actele cele marĭ pe carĭ le-a îndeplinitŭ d. Brătianu, elŭ găsesce totdeuna în ele o forță de a merge înainte. Dĕr din causa împrejurărilorŭ ce mĭ-a arătatŭ, d-sa a credutŭ că a venitŭ momentulŭ psichologicŭ pentru a nu întinde mai multŭ o situațiă peste mĕsură de încordată.

M. S. Regele m'a chematŭ sĕ formezŭ noulŭ cabinetŭ. Puteţĭ fi sigurĭ că îmĭ voiu face datoria. Pentru ca sĕ mĭ-o potŭ face, îmĭ trebue sprijinulŭ seriosŭ și energicŭ alŭ d-lui Brătianu și alŭ maiorităţii. Din parte-mĭ, nu am nevoiă și îmĭ facŭ o profesiă de credință, căcĭ nu sunt nou în politică, ci stau în arenă de mai bine de 50 de anĭ.

Ce dorescŭ sĕ facŭ este sĕ primescŭ cu brațele deschise pe orĭ-care, din opozițiă ar voi sĕ ia parte la trebile ţĕrii, căcĭ sciţĭ, d-lorŭ, ce marĭ pericule ameninţă...

Sperŭ că cu ajutorulŭ lui Dumnedeu voiu reuși...

D. generalŭ *Leca* și *Orescu*, în numele maiorităţei camerei și a senatului, au asiguratŭ pe principele Ghica de concursulŭ lorŭ.

„Statŭ şĭ naționalitate".

Sub titlulŭ acesta scrie *„Pesti Naplo"* în Nr. 39 dela 8 Martie a. c. următórele:

Cele 2,403,000 Valahĭ din Ungaria nu au nicĭ unŭ deputatŭ în dieta ungară — dice Traianŭ Doda — de ce sĕ fiă elŭ singurŭ acolo? Protestéză și nu se duce, și așa face și urmașulŭ sĕu, și cerculŭ Caransebeșului va alege din nou.

Acéstă passivitate o aprobă Alecsandru Mocsony, politiculŭ valahŭ cultŭ și cuminte, și o aprobă massa alegĕtorilorŭ severinenĭ. și poporulŭ valahŭ, pentru că repetă acéstă alegere negativă.

Noi nu împărtășimŭ acéstă părere și nu o aprobămŭ. Nu o aprobămŭ pentru că stă în contradicere cu ideea de statŭ, cu constituționalismulŭ și cu datoria cetățenéscă. Nu negămŭ credința Valahilorŭ către statŭ și iubirea lorŭ către patriă, sciindŭ că e o mică minoritate aceea, care e infidelă; dĕr urmarea iubirei de patriă este, ca sĕ recunóscemŭ statulŭ, sĕ primimŭ aședĕmintele sale legale, și decă avemŭ obiecțiunĭ, plângerĭ, sĕu dorințe de reformă, sĕ nisuimŭ a-le câștiga valóre acestora, precum și convicțiunilorŭ nóstre politice între marginile statului și pe cale legală; negațiunea e unŭ pĕcatŭ, passivitatea e fără scopŭ. Nu-i iertatŭ, ca cetățenii sĕ rupă legătura dintre ei și statŭ, legătura ce o oferŭ aședĕmintele constituționale. Constituția e pentru aceea, ca tóte clasele poporului sĕ se împărtășéscă de ea. Celŭ ce nu trăesce cu dreptulŭ sĕu constituționalŭ e însușĭ de vină, decă interesele lui nu se iau în considerare. *Les absents ont toujours' tort* (Absenţii totdéuna au nedreptŭ). Parlamentarismulŭ n'ar pute sĕ esiste și n'ar fi libertate, decă fiăcare minoritate ar eși din dietă pentru că n'are prospecte de a alcătui lege și guvernŭ. Pentru aceea póte face politică, póte esercia influință. Și e datoria cetățenilorŭ de a trăi cu drepturile constituționale, și care de bună-voiă renunță la esercitarea dreptului, sĕ nu se plângă, că nu are libertate. Și acéstă datoriă nu obligă numai pe alegĕtorĭ, ci și pe deputatulŭ alesŭ: e unŭ obligamentŭ moralŭ alŭ lui de a se înfățișa în dietă și a lua parte la politică.

Passivitatea nu se póte justifica în nicĭ unŭ chipŭ. dĕr nicĭ cu resultatele ei nu se potŭ lăuda aceia carĭ o facŭ și o urmeză. Mai multŭ succesŭ arŭ pute documenta ei, decă arŭ conlucra cu ceilalţĭ cetățenĭ și cu celelalte partide. E ușorŭ a duce *ad absurdum* acéstă teoriă; decă fiăcare naţionalitate, decă fiăcare elementŭ nemulțămitŭ din ţéră ar face așa, cum îlŭ învață Doda, constituțiunea ar deveni unŭ paradoxŭ și statulŭ s'ar guverna neapĕratŭ în modŭ absolutisticŭ. Sĕ póte că acesta sĕ fiă idealulŭ lui, dĕr popórele europene, fără deosebire, preferă constituționalismulŭ cu greșelile parlamentarismului cu totŭ.

Dĕr pentru ce nu au 2,403.000 de Valahĭ nicĭ unŭ deputatŭ în parlamentŭ, și adevĕratŭ e că n'au? Și pentru ce n'au deputatŭ 1,855.000 de Slovacĭ, și adevĕratŭ e că n'au? Și pentru ce n'au 355,000 de Rutenĭ deputatŭ, și óre în adevĕrŭ nu au? Și de ce au 1,869.000 de Nemţĭ deputatŭ în dietă și de ce nu se plângŭ că suntŭ eschișĭ? Óre adevĕratŭ e, posibilŭ e, ca 2,840,000 de Slavĭ și 2,403.000 de Valahĭ, ca prin urmare 5,243.000 de ómenĭ sĕ fiă scoșĭ din constituțiune și eschișĭ din parlamentŭ, și ca 6,403.000 Maghiarĭ se tragă la sine statulŭ și tótă puterea lui? Pe lângă o constituțiune a staturilorŭ și ordinelorŭ, acésta s'ar pute închipui, cu tóte că chiar și atuncĭ n'a fostŭ așa niciodată, pentru că erau nemeșĭ slovacĭ, valahĭ și sĕrbĭ și se împărțiau în privilegiele statului cu Maghiarii, ca nemeșĭ maghiarĭ cu drepturĭ egale; pe lângă sistemulŭ representativŭ însĕ, unde alegŭ cercurile, unde adeseorĭ suntŭ numai alegĕtorĭ slovacĭ, românĭ și rutenĭ etc. orĭ suntŭ celŭ puținŭ în maioritate ne'ndoiósă, a susține așa ceva și susțiindŭ a esecuta este o imposibilitate patentă.

Unde suntŭ dĕr deputații Valahilorŭ, Slovacilorŭ, Sĕrbilorŭ și Rutenilorŭ? Unde? Acolo unde au fostŭ aleșĭ — în partida guvernamentală.

Privițĭ la comitatele Bacs, Torontalŭ, Timișŭ, Carașŭ. Făgărașŭ, Alba-inferioră, Maramurĕșŭ, Trencsen, Arva, Lipto, Turocz și altele. Deputații lorŭ suntŭ totŭ numai guvernamentalĭ, ei dau marea maioritate. Ei susținŭ regimulŭ de astădĭ.

Cea mai mare nedreptate este a învinovăți pentru acésta pe Maghiarĭ. Tocmai Maghiarii se opunŭ și o mică parte a Nemțilorŭ. Maghiarimea nu e unită politicesce. ci se desparte în partide și din cercurile Maghiarilorŭ ese quint esența și singurile oposițiunĭ, care mai de mai multŭ de unŭ deceniu se luptă cu tăriă în contra acestui sistemŭ de guvernare și a bărbaților lui, pentru ca, decă se póte, se-lŭ restórne. Dĕr nu-i succede din causa Slovacilorŭ, Valahilorŭ, Sĕrbilorŭ și a Rutenilorŭ, pe ai cărorŭ alegĕtorĭ se radimă guvernulŭ și ai cărorŭ deputațĭ suntŭ cei mai adicțĭ credincioșĭ ai guvernului.

Intru atâta nu are dreptate Traianŭ Doda.

Cumcă aceștĭ deputațĭ din Ungaria de susŭ, Ardelŭ, Banatŭ, Bacĭca nu suntŭ panslavĭ, daco-românĭ sĕu omladiniștĭ, acésta încă nu dovedesce, că ei nu representă pe alegĕtorii lorŭ, pentru-că, harŭ Domnului, cei necredincioșĭ și contrarii patriei suntŭ și în sinulŭ naționalitățilorŭ pretutindenĭ în minoritate, ci dovedesce numai puterea ideei de statŭ maghiarŭ, că adecă simțĕmentulŭ de solidaritate a pĕtrunsŭ întrega națiune, fără osebire de rassă.

Și acum venimŭ la partea cealaltă a temei nóstre.

Pentru ce oposițiunea maghiară nu póte rĕsturna guvernulŭ actualŭ și sistemulŭ sĕu rĕu pentru întregŭ poporulŭ și pentru tótă țera.

Din causa naționalitățilorŭ. Și încă în doue privințe: una este, că în cercurile naționalităţilorŭ majoritatea alegĕtorilorŭ este guvernamentală, alta este că oposițiunea naționalităţilorŭ sĕu că face passivitate, sĕu că urmăresce o politică contrară patriei și maghiarismului cu care nicĭ o partidă maghiară nu póte întra în solidaritate.

Aceea, că partida guvernului strigă ca din gura șerpelui în contra oposiției, îndată ce acésta intră în comitatele ei, că este gata a se uni cu Panslavii, Dacoromânii, Schulvereiniștii și cu mai multe suspițiunĭ deacestea, tóte acestea nu sparie pe oposițiă. care forte bine scie, că este numai apucătură de corteșĭ și că totŭ acei domnĭ, carĭ strigă așa, se tocmescu cu agitatorii naționalĭ valahĭ și slovacĭ și cumpĕră dela ei voturile naționalităţilorŭ, ceea ce oposițiunea nu o face și nicĭ n'are modru de a o face. Decă ar faceo guvernulŭ, îndată ar declara pe oposițiă de vĕndĕtóre de patriă. *Dĕr oposiția maghiară care vede, că parte din plângerile slovace, valahe, sĕrbe suntŭ adevĕrate și acésta o recunósce,* tot-odată declară, că de geaba caută candidațĭ în aceste cercurĭ, între domnii de acelo abia se găsescŭ de aceia. carĭ aspiră ca sĕ ia asupră-șĭ sarcina de deputatŭ. și decă din centru se trimete vre-unulŭ, acesta de cele mai multe orĭ cade. Și tocmai alegĕtorĭ valahĭ. sĕrbĭ și slovacĭ suntŭ aceia, carĭ se lapĕdă de elŭ, de acela pe care l'au primitŭ cu entusiasmŭ, care a ascultatŭ plângerile lorŭ, care s'ar nisui a câștiga valóre postulatelorŭ lorŭ îndreptățite, care se declarase independentŭ în dietă și este pentru rĕsturnarea guvernului. Pe astfeliu de candidațĭ alegĕtorii naționalitățilorŭ 'i lasă mai cu sémă sĕ cadă. Ei și-eșĭ au sĕ-șĭ impute dĕr, decă guvernulŭ 'i asupresce.

Amŭ disŭ, că este între plângerile naționalitățilorŭ adevĕrŭ. Cum sĕ nu fiă? Abusurile electorale suntŭ unŭ felŭ în județulŭ Timișŭ ca și în Somogy. Actele de violență ale administrațiunei suntŭ unŭ felŭ în Solnocŭ-Dobeca și în Hontŭ, crescerea nepăsătóre a dărilorŭ și nemilósa incassare a lorŭ nu este astfelŭ în comitatulu Pestei ca în Turotz, corupțiunea e în Carașŭ așa ca și în Györött modulŭ celŭ rĕu de tractare cu poporulŭ sĕracŭ nu este altulŭ în Neogradŭ ca în comitatulŭ Tĕrnavei, justiția este scumpă și nesigură pretutindenea și neorênduelile suntŭ în tótă țera colosale.

La acestea Maghiarulŭ dice: Bătaia lui Dumnedeu pe capulŭ nostru este acestŭ guvernŭ, trebue sĕ'lŭ rĕsturnămŭ și resistândŭ banilorŭ și puterei alege pe oposiționalii sĕi, omulŭ naționalității însă ocărĕsce fără causă statulŭ maghiarŭ și națiunea maghiară și alege guvernamentalĭ.

Așadĕr nu naționalitățile suntŭ acelea, carĭ nu potŭ sĕ se fericéscă din causa nóstră, ci noi nu ne putemŭ ferici din causa naționalitățilorŭ.

Marea greșéla a guvernului este însĕ, că cu acestŭ monstruosŭ sistemŭ și rea economiă câștigă statului maghiar dușmanĭ între naționalitățĭ, în locŭ ca prin o politică bună sĕ adune amicĭ și sĕ întăréscă unitatea națională.

Repetămŭ fabula despre vêntŭ și sóre: vêntulŭ n'a pututŭ spinteca haina de pe călĕtorŭ, căcĭ cu câtŭ sufla mai tare, cu atâtŭ i-o aduna mai multŭ la olaltă, radele calde ale sórelui însĕ l'au pututŭ face în scurtŭ timpŭ ca sĕ-șĭ desbrace mantaua.

Decă guvernulŭ ar fi organisatŭ bine statulŭ maghiarŭ, decă ar face economiă bună, decă ar guverna poporulŭ dreptŭ, omenesce și cinstitŭ în sensulŭ strînsŭ alŭ cuvêntului, decă ar nisui a câștiga naționalitățile și nu a le speria, nu numai ar căpĕta deputațĭ guvernamentalĭ. ci ar cresce și cetățenĭ credincioșĭ ai statului.

Dĕr principiulŭ guvernului actualŭ este, că statulŭ este alŭ lui și al partidei sale, și orĭ cine, decă nu e guvernamentalŭ. sĕ fiă în politică sugrumatŭ. sĕ fiă scosŭ din vieța publică, sĕ nu se împărtășéscă la folósele statului, sĕ nu se pótă valora pe tĕrĕmulŭ socialŭ: acésta a produsŭ amărăciune. și celŭ ce s'a născutŭ nemaghiarŭ iute o spune, că a fostŭ scosŭ din monopolulŭ statului de aceea, pentru că este maghiarŭ și guvernulŭ face din elŭ panslavŭ, dacoromânŭ și omladinistŭ.

De esemplu guvernulŭ împarte demnitățĭ, nobilitățĭ și titlurĭ spre a distinge pe cei vrednicĭ și pe cei cu merite mai puținŭ cunoscute; cu acésta resplătesce serviciile aderențilorŭ sĕi de partidă, dĕr ca sĕ câștige statului și națiunei aderențĭ prin acésta, niciodată nu i-a venitŭ în gândŭ. Meritulŭ, decă este oposiționalu, sĕ nu se aștepte la recunóscere. Nicĭ Stefanŭ Bitto, nicĭ Alexandru Mocsony n'au fostŭ numițĭ membri ai camerei magnaților, cu tóte că acolo le e loculŭ și e forte naturalŭ, că Bitto dice: „m'au lăsatŭ afară pentrucă sunt oposiționalŭ," Mocsony însĕ îșĭ gândesce: „m'au lăsatŭ afară pentru-că sunt de origine valahă." Este bună acéstă politică? Ca politică de naționalitate ea este cea mai rea ce se póte cugeta.

Dĕr ce-i pasă lui Tisza. când. rădimându-se pe naționalitățĭ. se provócă la aceea, că maioritatea lorŭ este multămită cu guvernulŭ și numai Traianŭ Doda și cerculŭ lui formeză esceptiune.

Unulŭ însĕ nu numĕră, acésta o spune însu-șĭ Traianŭ Doda.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Frisa din sala mare a Ateneului românŭ.

(Fragmentŭ din conferința ținută de d. A. Odobescu la Ateneulu românŭ din Bucurescĭ.)

Fine.

Câte alte scene, pline de sufletescĭ și patriotice avênturĭ, ne mai presintă și urmarea mai apropiată a analelorŭ nóstre. Și într'adevĕrŭ, étă că am și sositŭ la unŭ momentŭ capitalŭ, la punctulŭ culminantŭ din mijloculŭ acestei serii, acela, care în astă parte corespunde întocmai cu aparițiunea strălucită a lui Traianŭ, pe frisa opusă. Aci vedemŭ 'acum pe eroulŭ nostru dela Călugărenĭ și dela Mirișleu. ajunsŭ sĕ cuprindă în viteza-i stângăciă totŭ ce e neamŭ de Românŭ dincóce și dincolo de Carpațĭ. Étă-lŭ, étă pe Mihaiu alŭ nostru Vitezulu, că abia apucă cu viéță ajunulu acelei dile mărețe, în care elŭ s'ar fi învederatŭ lumii întregĭ ca Rege alŭ Daciei Române! decĭ ochiulŭ lui va căta țintă la gloriosulŭ străbunŭ. care'i înființase acea patriă română, pe care densulŭ, pentru o clipă celŭ puținŭ, a strâns'o la o laltă și a ridicat'o dreptŭ în picióre!

Cu mișeléscа lui jertfire de către vecĭnicii dușmanĭ ai Românimei, nu disparŭ încă cu totulŭ figurile impunĕtóre din istoria țĕrii. Pe cumpănitulŭ și vrednicŭlŭ unchiașŭ Mateiu Basarabŭ îlŭ vedemŭ luptându-se cu de-o potrivă succesŭ în sferele culturei naționale, ca și pe câmpurile de resbelŭ; ĕr între tóte, mai pre josŭ nu se lasă rivalulŭ sĕu din Moldova, fastuosulŭ și impetuosulŭ Vasile Lupu.

Apoi mai vinŭ și chipurile strălucite al unui Șerbanŭ Cantacuzino și alŭ unui Dimitrie Cantemirŭ. cercându-se și unulŭ și altulŭ, după puterile sale. sĕ deslipéscă țĕrile române de tĕmpita barbariă a Otomanilorŭ și sĕ le îndrepteze spre civilisațiunea Apusului.

Figura mai discoloră și mai șovăindă a martirului Brâncovênu prevestesce, în modŭ tragicŭ, umilirea, ce pe timpŭ de unŭ secolŭ are sĕ sugrume de aci înainte pe bietulŭ neamŭ românescŭ.

Dĕr, până a nu ne confunda în aceste triste întunecimĭ, sĕ nu uitămŭ a dice că. prin tóte acele tabele ale trecutului. au sĕ se prepue cu onóre și fisionomiile caracteristice ale unorŭ scriitorĭ de frunte, ca Urechii și Costinii, ca Năsturci și Grecenii, ale unorŭ capĭ lăudațĭ ai Bisericei, ca Dosoftei și Antimii, ale unorŭ femei chiarŭ, esemple de tărie și de blândețe, dulcĭ sĕu aspre figurĭ, care vorŭ învia și ele cu farmeculŭ femeiesc imaginele traiului naționalŭ alŭ Românilorŭ.

Ajungemŭ însĕ, orĭ și câtŭ amu voi sĕ'lŭ ocolimŭ. la momentulŭ unde tabelulŭ se întunecă. Atuncĭ a sositŭ periodulŭ de jale, când țĕrile nóstre au cădut, slăbite, pradă agențilorŭ fanarioțĭ ai Turciei... Mĕ întrebĭ. cu ce culorĭ spălăcite și sarbede va pute artistulŭ sĕ stigmatiseze acele timpurĭ fatale?

Câtŭ despre mine, n'așŭ sci cum sĕ'l povĕțuescu mai bine, de câtŭ îndemnându-lŭ sĕ se inspire, atâtŭ spre a înjosi pe împiolatorĭ, cât și spre a deschide o zare mai luminósă pentru cei împilațĭ. sĕ se inspire, dicŭ, din câte-va versurĭ scrise, tocmai la anulŭ 1821, la momentulŭ când rĕsare din poporulŭ oltenescŭ, eroulŭ liberatorŭ Tudorŭ Vladimirescu. Acele versurĭ suntŭ ale Văcărescului, poetulŭ liricŭ și uneorĭ filosofŭ, Văcărescu celŭ cu *Primăvera amorului* și cu *Césornicŭlŭ îndreptatŭ*. Ele dicŭ, într'o isbucnire de dréptă scârbă și măniă:

Aidĭ, Române! căcĭ e vreme
De când țera ta totŭ geme,
Suferindŭ rușinĭ și gróze
Sub cumplirea multorŭ lóze.
Aidĭ voinice! te arată
Că totŭ eștĭ, ce-ai fost odată.
Cu unire și cu minte.
Cu de arme drepturĭ sfinte.
Cerulŭ slava ta voiesce!
Aidĭ, voinice! Biruesce!

Și într'adevĕrŭ Românulŭ a biruitŭ
Din ce în ce vedemŭ orisontulŭ naționalŭ înseninându-se, limpedindu-se. Cam greu o ducŭ câtva timpŭ domnii pămêntenĭ, încă sfioșĭ, încă umilițĭ. Dĕr Românii au prinsŭ la inimă. Ei pășescŭ încetinelŭ și cam pe dibuite în palida lucóre a primilorŭ zorĭ ce vestescŭ o nouă di de viéță națională.

Însĕ, étă lucefĕrulŭ dimineței începe a se ivi; sub ale lui sclipirĭ distingemŭ unŭ chipŭ neaoșŭ românescŭ, care adună în mâna sa îndrăznéță doue crâmpeie de sceptru, din care pregătesce tulpina unui regatŭ. Totŭ elŭ, ca prin farmecŭ, face, într'o di, din patru milióne de proletarĭ clăcașĭ, o țéră întrégă de moșnenĭ, o țéră în care totŭ omulŭ îșĭ are partea sa din pămêntulŭ patriei.

De aci înainte sórele României póte sĕ rĕsară! Nou.ŭ alesŭ alŭ țĕrii. odraslă de o miie de anĭ regală, va afla brațe de sătenĭ românĭ, gata a'lŭ secunda pe câmpurile de vitejiă și a câștiga cu voi-

Crisa ministerială din România.

„Neue Freie Presse“, aducêndŭ scirea, că combinațiunea ministerială cu prințulŭ D. Ghica n'a reușitŭ, dice:

Din punctŭ de vedere alŭ raporturilorŭ comerciale între Austro-Ungaria și România nu ne póte păré rĕu de acésta, pentru că d-nii Ghica, Aurelianŭ, Protopopescu și Ferichide, carĭ aveau sĕ facă parte din noulŭ cabinetŭ, nu suntŭ amicĭ ai înțelegerii politice-comerciale cu monarchia nóstră. Și în ministerulŭ Brătianu, care politicesce este celŭ mai favorabilŭ pentru Austria, ședeau numai doi contrarĭ ai rĕsboiului vamalŭ: d-nii Brătianu și Sturza. De vorŭ veni aceștĭ doi la guvernŭ, atuncĭ celŭ puținŭ se potŭ continua încercările de a face finitŭ rĕsboiului vamalŭ. Dér așteptărĭ sanguinice nu putemŭ nutri nicĭ chiar în casulŭ acesta.

SCIRILE DILEI.

Suntŭ numițĭ oficerĭ la glóte în Brașovŭ dintre Românĭ: Ioanŭ *Aronŭ*, Victorŭ *Popescu*, Laureanŭ *Manu*, *Simionŭ Damianu*, Dumitru *Iarca*, Ioanŭ *Cipu*, Petru *Popŭ*, Cristofŭ *Alexi*.

* * *

Ministrulŭ ungurescŭ de comunicațiune a concesŭ, ca de aci încolo nu numai *tinerii obligațĭ la serviciulŭ militarŭ* și trimișĭ înaintea comisiunei de suprarbitrare, ci și *acele rude ale lorŭ*, pe a căror incapacitate de a munci își întemeiază petițiunile de liberare din armată, sĕ pótă fi transportațĭ pe căile ferate ungare după dispozițiunile tarifului militarŭ. Ministrulŭ de honvedĭ a încunosciințatŭ tóte jurisdicțiunile despre acéstă favorisare.

* * *

Cismarii din Brașovŭ, aflându-se într'o situațiune strîmtorată, au adresatŭ prin deputatulŭ Maurer o petițiune către ministru-președinte ungurescŭ, ca sĕ le ușureze acéstă situațiune. Ministrulŭ a avisatŭ petiția la camera de comerțŭ și industriă din Brașovŭ cu observarea, ca sĕ-șĭ dea părerea cum sĕ se ajutoreze petenților. De altă parte comitele supremŭ a întreprinsŭ pașĭ în acéstă privință la ministerulŭ de honvedĭ și la ministerulŭ comunŭ de rĕsboiu.

* * *

In dilele trecute a fostŭ împușcatŭ prin ferestră, pe cândŭ sta în casă, notarulŭ *Florentinŭ* din comuna *Cușteiu*. A fostŭ arestatŭ ca bănuitŭ de a fi comisŭ atentatulŭ și escortatŭ la Vĕrșețŭ judele de satŭ Dumitru *Popovici*. Arestarea acestuia a făcutŭ sensațiune, deórece Popovicĭ aparține clasei burgese inteligente și guvernulŭ ungurescŭ aștepta tocmai dela elŭ sĕ restabilésca ordinea în Cușteiu. Așa istorisescŭ foile unguresci.

* * *

Calea ferată săcuiască *Hașfalĕu-Oderheiu* fiindŭ terminată, se va preda comunicațiunei la 3 (15) Martie.

* * *

Lui „Ellenzek“ i se scrie din Budapesta, că în diminéța dilei de 7 Martie s'a încinsŭ o dispută înverșunată între deputații guvernamentalĭ Beöthy Algernon și Boer Bela asupra întrebărei, *décă Tisza este omŭ de trebă, orĭ nu este omŭ de trebă?* Boer, făcêndŭ esceptiune dela regula guvernamentală, dise unŭ *„nu!“* Beöthy, vrêndŭ pentru acésta sĕ-lŭ învețe pe Boer „disciplină“, îi trase o palmă. Boer încă nu a statŭ cu mânile în sînŭ ci trânti pe Beöthy de o masă, așa că cu capulŭ acestuia rupse o bucată din masă, care era de marmoră. Insĕ și cu capulŭ spartŭ Beöty avù curagiulŭ sĕ ia unŭ scaunŭ ca sĕ arunce cu elŭ asupra contrarului sĕu. S'a întêmplatŭ însĕ, că unŭ altŭ soiu de „diplomațĭ“, adecă chelnerii, pășiră la mijlocŭ și pe politicii luptătorĭ pentru „părintele“ patriei îi despărțiră. In diua următóre urmă duelulŭ cu pistóle.

* * *

Din causa viscolelorŭ și zăpedii celei marĭ ce a cădutŭ la 5 și 6 Martie n., pe linia ferată din valea Someșului a fostŭ întreruptă totalŭ *comunicațiunea între Apahida și Valasutŭ*. Trenulŭ ce a plecatŭ la 6 Martie din Deșiu s'a înemețitŭ lângă *Valasutŭ*, ér la 7 Martie nicĭ unŭ trenŭ din Clușiu n'a putută pleca la Deșiu.

* * *

Adausulŭ orășenescŭ de dare în *Tergu-Mureșului* s'a sporitŭ dela 17 la 25 procente.

Bune semne!

* * *

O mare cassă comercială olandesă *a esportatŭ* din Ungaria, din tómna trecută până acum, *800 vagóne de cépă* pentru piețele Angliei. Urmândŭ esemplului acestei casse, au mai esportatŭ și alții vr'o 400 de vagóne. Prețulŭ cepei la cumpărare s'a ridicatŭ dela 2 fl. până la 8 fl.

* * *

Erĭ a fostŭ înmormêntatŭ *Toma Vlădărenu* din *Brașovu-vechiu* care a trăitŭ 115 anĭ. Bĕtrânulŭ a umblatŭ pe afară până în ajunulŭ morții sale. Incă înainte cu câțiva anĭ a îngrijitŭ singurŭ ca sĕ fiă înmormêntatŭ cum se cuvine, plătindŭ preotului și cumpărându'șĭ cosciugulŭ și hainele de mortŭ, pe care le a ținutŭ în podŭ.

* * *

In 5 Martie, la stațiunea *Oradea-mare* fŭ găsitŭ într'unŭ vagonŭ alŭ trenului mixtŭ ce sosise dela Clușiu unŭ omŭ anume August Zippersauer scăldatŭ în sânge. Chemându-se repede mediculŭ căii ferate constată că acelŭ omu, ce zăcea fără consciință, își tăiase vinele în scopŭ de a se sinucide. Legându-i-se rănile, fŭ dusŭ în spitalŭ.

Academia ungurescă.

La 5 Martie, membrulŭ corespondentŭ br. Blasiu Orbanŭ și-a ținutŭ disertațiunea sa de intrare ca membru în academiă. A vorbitŭ despre *„Originea și instituțiunile Secuilorŭ.“*

Contrarŭ acelora, carĭ dicŭ că Sĕcuii suntŭ păzitorĭ de graniță ungurĭ, colonisațĭ de Ladislau celŭ sfântŭ și de succesorii sĕi, fără însĕ a dovedi acésta, Orban susține părerea Anonimului, că *Sĕcuii suntŭ de origine hunică.*

Colonisarea unei jumĕtățĭ de milionŭ de păzitorĭ de graniță ar trebui sĕ se dovedéscă cu documente, décă așa ar fi. Argumentarea linguistică a lui Paul Hunfalvy se întemeiază pe base slabe, care se clatină, dice Orbanŭ. Tocmai Anonimulŭ, care a trăitŭ curêndŭ după Ladislau celŭ sfântŭ și după succesorii acestuia, ar trebui sĕ scie ceva despre colonisare și n'ar puté nicidecum sĕ numéscă pe Sĕcui rĕmășițe de Hunĭ.

O dovadă importantă despre aceea, că Sĕcuii locuiau deja în țéra lorŭ înainte de venirea Ungurilorŭ, este pentru disertantŭ constituțiunea curatŭ democratică a Sĕcuilorŭ, care se deosebesce de constituțiunea ungurescă împănată de multe elemente feudale. Sĕcuii au fostŭ păzitorii rĕmașĭ aci ai moștenirei ce lĭ-a lăsat'o Atila și după aceea aliațĭ ai Maghiarilorŭ, cuceritorĭ ai lui Arpad, ér nu Maghiarĭ transferațĭ la marca ostică ca păzitorĭ ai graniței de către regii arpadianĭ de mai târdiu.

Petrecerea poporală din Betlenŭ.

(Urmare și fine.)

Finindu-se piesele teatrale, junimea română betlenéscă, între carĭ putemŭ aminti pe diletanții: Ilie Mircea papucarŭ de renume, Ioanŭ Morarŭ, papucarŭ, George Moldovanŭ mĕsarŭ, Ioanŭ Șvagĕu, economŭ, Niculae Ișanŭ, sodalŭ de papucăriă, din Sibiiu domiciliațĭ în Betlenŭ etc., au esecutatŭ în quartet într'unŭ modŭ înălțătorŭ de inimă mai multe cântece române, precum: *Trei colorĭ, Adio, Românulŭ* cu refrenulŭ: până când Românŭ vei fi, nu te teme că-i peri ș. a. Cântările s'au continuatŭ la pausă și printre jocurĭ.

Sosindŭ rêndulŭ jocului, precum o ghirlandă de florĭ, așa frumósele și voinicii noștri formară cununa mândrei hore românescĭ. In fruntea acestei cununĭ răpitóre de inimĭ prin preponderanța și varietatea pitorescului costumŭ strămoșescŭ, am vĕdutŭ pășindŭ presidentă și Regina petrecerei: d-na și d-șóra Otilia Pușcariu, d-na Iosefina Popŭ n. Welter, Flórea Moldovanŭ n. Cărcu ș. a., d-nii Grigoriu Pușcariu protopopŭ, Gabrielŭ Popŭ cancelistŭ pretorialŭ, Ioanŭ Grecu, proprietarŭ, Simionŭ Moldovanŭ și.... alții. Prin acésta d-nii și d-nele amintite, dér, deschilinitŭ d-lŭ și d-șóra Pușcariu șĭ-au câștigatŭ nemărginita iubire și stimă a poporului betlenescŭ. S'au jucatŭ și cuadrile și alte jocurĭ de salonŭ. Cu toții s'au aflatŭ fórte bine chiar și comercianții și profesioniștii străinĭ carĭ veniră sĕ-șĭ petrécă în mijloculŭ plugarilorŭ noștri. La órele $\frac{1}{4}$4 diminéța d-lŭ și d-na Pușcariu dimpreună cu d-șóra între „vivate“ părăsiră sala. Ceilalțĭ 'șĭ petrecură până la ivirea aurorei pe crescetele „délului păcii“ (Bichihigiu.) Toțĭ ne-amŭ dusŭ la ale nóstre ducêndŭ cu noi comorĭ de nesterse amintirĭ.

Profitulŭ moralŭ alŭ acestei petrecerĭ trece peste tóte așteptările nóstre, ér venitulŭ materialŭ — destinatŭ în favorulŭ bisericei și alŭ școlei române locale — între împrejurările vitrige de astădĭ este mulțămitorŭ, incurgêndŭ încă și suprasolvirĭ dela onor. d-nĭ și d-ne:

1. Gregoriu Pușcariu, protopopŭ, 1 fl. 60 cr. 2. Gabrielŭ Popŭ, cancelistŭ pretorialŭ 1 fl. 08 cr. 3. Nastasia Popŭ mósă diplomată 2 fl. 50 cr. 4. Constantinŭ Popŭ preotŭ în Rușiurĭ 50 cr. 5. Simionŭ Moldovanŭ învĕțătorŭ 50 cr. Flóre Moldovanŭ n. Cărcu învĕțătóre 50 cr. 7. Florianŭ Iacobŭ neguțătorŭ 50 cr. 8. Maria Moțentanŭ mósă diplomată 50 cr. 9. Carolŭ Bobŭ, bucătarŭ 50 cr. 10. Iosifŭ Conțiu, economŭ dominalŭ 50 cr. Teodorŭ Albu, morariu 50 cr., toțĭ Betlenescĭ — afară de posiția 4 — în suma de suprasolvirĭ fl. 9 fl. 18 cr. Intrarea 54 fl. Suma venitului brutto 63 fl. 18 cr. Spese 13 fl. 18 cr. resultă în venitulŭ netto fl. 50 pentru scopulŭ amintitŭ mai susŭ.

Cu acéstă ocasiune esprimămŭ onor. d-ne și d-nĭ participanțĭ, dér deosebitŭ acelora, carĭ au binevoitŭ a face și suprasolvirĭ nemărginita recunoscință și mulțămită, a Comitetului bisericescŭ-scolasticŭ și a poporului românŭ din Betlenŭ.

Din încrederea Comitetului bisericescŭ-scolasticŭ.

Betlen, Martie 1888.

Binevoitorulŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 10 Martie. Noulŭ Rege primesce numele de „Fridericŭ III.“

Bismark a primitŭ următórea telegramă din San-Remo:

„In momentulŭ celui mai adêncŭ doliu vĕ esprimŭ D-vóstre și ministeriului de interne mulțămită pentru fidelitatea și devotamentulŭ cu care i-ațĭ servitŭ rĕposatului. Contezŭ pe ajutorulŭ tuturora la greaua problemă ce mi se impune. — Fridericŭ.“

La órele 12$\frac{1}{2}$ apărŭ Bismark în dietă. Ochii îi erau tare plânșĭ. Elŭ vorbì cu suspinurĭ. Moltke sta nemișcatŭ ca o statuă. Era demnŭ de admiratŭ cum Bismark lĭ-a pusŭ representanțilorŭ imperiului la inimă ultimele vorbe ale împĕratului Vilhelm ca unŭ testamentŭ politicŭ și ca admoniare ca sĕ fiă unițĭ pentru conservarea imperiului. Totodată cancelarulŭ a declaratŭ, că demnitatea de împĕratŭ și rege a trecutŭ asupra moștenitorului tronului Fridericŭ.

Imormêntarea se face în Mauseleulŭ din Scharlottenburg. La îmormêntare se vorŭ înfățișa representanții principarĭ ai tuturorŭ suveranilorŭ Europei.

Impĕratulŭ a adresatŭ unŭ rescriptŭ către ministeriulŭ de interne, dicêndŭ: In privința doliului obicînuitŭ ce-lŭ va purta țéra nu luămŭ nicĭ o disposiția, ci lăsămŭ ca fiecare Germanŭ însușĭ sĕ chibzuiéscă, cum sĕ dea mai bine espresiune întristării sale față cu mórtea unui asemenea monarchŭ.

In palatulŭ prințului de corónă s'a arboratŭ unŭ nou stindardŭ împĕrătescŭ galbenŭ.

San-Remo, 10 Martie. Prima scire despre mórtea împĕratului a sositŭ la 10 óre înainte de amédŭ. Familia este adêncŭ întristată. Impĕratulŭ Fridericŭ (fostulŭ prințŭ de corónă) va pleca la 8 óre diminéța. Fridericŭ voesce sĕ ia însușĭ dispositiunile în privința îmormêntării.

In nóptea din urmă împĕratulŭ a avutŭ neîntreruptŭ unŭ somnŭ bunŭ.

Viena, 10 Martie. Adĭ la amédŭ se duse Maiestatea Sa la ambasadorulŭ Germaniei, spre a'i esprima cea mai adêncă a sa condolență.

La înmormêntare ilŭ va representa prințulŭ de corónă Rudolfŭ.

Parisŭ, 10 Martie. Președintele Republicei Carnot a adresatŭ împĕratului Fridericŭ o telegramă de condolență.

Bucurescĭ, 10 Martie. Regele Carolŭ plécă adĭ la îmormêntare.

Londra, 10 Martie. Prințulŭ de Wales va representa pe regina Victoria la îmormêntarea împĕratului Vilhelm.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 9 Martie st. n. 1888.

Renta de auru 4%	95.70
Renta de hârtiă 5%	82.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	93.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	108.
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	103.75
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	77.05
Renta de argintŭ austriacŭ	78.30
Renta de aurŭ austriacă	107.65
Losurĭ din 1860	131.75
Acțiunile băncei austro-ungare	856.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur.	269.
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	266.60
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.99
Napoleon-d'orĭ	10.05$\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 imp. germane	62.40
Londra 10 Livres sterlinge	127.10

---

nicia lorŭ oțelului din care elŭ își va corona conii de rege românescŭ!

Chipulŭ mândru alŭ alesului nostru elŭ învingĕtorulŭ dela Plevna, ilŭ vomŭ vedé atuncĭ profilându-se cu dréptă semeţiă pe radiosulŭ cercŭ alŭ sórelui rĕsăritŭ la orisontŭ! Și astfelŭ chiarŭ deasupra locului, unde elŭ va veni sĕ ia parte la sĕrbătorile luminătóre ale Ateneului, se va încheia și a doua seriă de scene prin care penelulŭ va trăda viitorimei, în urma tuturorŭ mărirelorŭ și nevoilorŭ României, lăudatele și gloriósele lui fapte!

Ĕtă, acesta e visulŭ meu!

Dér îmĭ lipsesce darulŭ de a'lŭ zugrăvi în colorĭ, mai multŭ chiar póte decâtŭ acela de a vi-lŭ descrie prin graiu. Vi l'am spusŭ însĕ, domnelorŭ și domnilorŭ, cum am putută, numai și numai pentru ca și d-vóstră sĕ-lŭ visațĭ... și din rĕsputerĭ sĕ lucrațĭ cu toții la a lui realisare.

Viă-ne pentru acesta în ajutorŭ cele două marĭ patróne ale *Ateneului românŭ:*

Deița înțelepciunei *Minerva-Atena* și multŭ iubita nóstră patriă *România*...

(*„Românulŭ“*) **A. I. Odobescu.**

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Reșnovŭ-Zernesci-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ:* 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Reșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

„FURNICA"

cassă de economii, societate pe acţiuni în Făgărașŭ.

CONVOCARE.

Domnii acţionarĭ ai Casei de economii „Furnica", societate pe acţiuni, se învită prin acésta în virtutea § 16 alŭ statutelorŭ societăţii la

a IV-a Adunare generală ordinară,

care se va ţine la **Făgărașŭ în 16 Aprilie 1888 stilulŭ nou înainte de amédĭ la 10 óre în localulŭ societăţii.**

Obiectele:

1) Raportulŭ anualŭ alŭ direcţiunii, bilanţulŭ anului 1887 și raportulŭ comitetului de supraveghiare.
2) Distribuirea profitului realisatŭ conform bilanţului.
3) Fixarea preţului marcelorŭ de presenţă, pentru direcţiune și pentru comisarulŭ de ḑi.
4) Alegerea, conformŭ §. 40 din statute a comitetului de supraveghiare.

Domnii acţionarĭ, carĭ în sensulŭ §§ 17, 18 și 19 din statutele societăţii voiescŭ a participa în persónă séu prin plenipotenţĭ, suntŭ rugaţĭ a'șĭ depune la cassa societăţii séu la institutulŭ de creditŭ și economii „Albina" în Sibiiu, séu la Filiala acelui institutŭ în Brașovŭ, acţiunile lorŭ și eventualŭ doveḑile de plenipotenţă celŭ multŭ până în *14 Aprilie 1888 stilulŭ nou.*

Făgărașŭ, în 25 Faurŭ 1888.

Direcţiunea societăţii.

CONTULŬ BILANŢULUI.

Active.

		fl.	cr.
Cassa în numerarŭ		2,187	28
Cambie		162,757	43
Imprumuturĭ pe hipotecă	6,537 fl. 50 cr.		
Impr. pe obligaţiunĭ cu cavenţĭ	20,196 „ 60 „	26,734	10
Spese de fondare	407 fl. 96 cr.		
după amortisare de	203 „ 96 „	204	—
Mobiliarŭ	430 fl. 02 cr.		
după amortisare de.	43 „ 02 „	387	—
Diverse conturĭ debitóre		1,992	32
		194,262	13

Pasive.

	fl.	cr.
Capitalŭ de acţiunĭ	30,000	—
Cambie reescomptate	73,165	33
Depunerĭ spre fructificare	71,665	30
Interese anticipate pro 1888	1,794	35
Fondulŭ de reservă	1,255	38
Dividende veridicate	81	—
Diverse conturĭ creditóre	9,954	33
Profitŭ curatŭ	6.346	44
	194,262	13

Făgărașŭ, în 31 Decemvre 1887.

Alesandru Micu m. p., președinte.

Ioanŭ Dejenariu m. p., comptabilŭ.

Ilariu Duvlea m. p., membru alŭ direcţiunei.
Basiliu Stanciu m. p., membru alŭ direcţiunei.
Iuliu Danŭ m. p., membru alŭ direcţiunei.
Ioanŭ Turcu m. p., membru alŭ direcţiunei.
Demetriu Chisierianu m. p., membru alŭ direcţiunei.

Subsemnatulŭ comitetŭ amŭ examinatŭ bilanţulŭ presentŭ și confrontându-lŭ cu registrele principale și auxiliare ale societăţii tinute în bună regulă, l'amŭ găsitŭ în consonanţă cu aceleașĭ și exactŭ.

Făgărașŭ, în 22 Faurŭ 1888.

Comitetulŭ de supraveghiare:

Iosifŭ Lissai m. p. **Dr. Nicolau Motocu** m. p. **Dr. Andreiu Micu** m. p.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.